

TOIMINTASUUNNITELMA 2021

Korona on heikentänyt suhdannenäkymiä niin Suomessa kuin globaalisti. Taide- ja kulttuurialoja korona on kurittanut raskaasti, sillä taiteen ja kulttuurin parissa toimivilla yrityksillä ja yhteisöillä ei ole vararahastoa eikä puskureita koronan kaltaisia kriisejä varten.

Temen jäsenistö on heterogeeninen ja työskentelee monissa eri työmarkkina-asemissa. Noin puolet Temen jäsenistöstä työskentelee vakituksissa työsuhteissa ja puolet esimerkiksi määräaikaisissa työsuhteissa, työsuhteen ulkopuolella, apurahoilla jne. Teatterin parissa työskentelee noin 55 % jäsenkunnasta, 10 % työskentelee tanssin alalla, 20% elokuva- ja tv-alalla ja 10 % ope-
tusalalla.

PERUSTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Teme on esittävien taiteiden, media- ja av-alan työntekijöiden ammattiliitto ja kulttuurijärjestö. Suomen suurimpana taide- ja kulttuurialojen ammattiliittona Teme haluaa koota yhteen alan ammattilaiset, vaikuttaa alan työskentelyolosuhteisiin, toimintaedellytyksiin ja julkiseen rahoitukseen. Temen perustehtäviin kuuluu jäsenten ammatillisten ja kulttuuripoliittisten etujen valvominen kokonaisvaltaisesti.

Temen kulttuuripoliittikka pyrkii edistämään alan kehitystä sekä turvaamaan sen toimintaedellytykset. Työhyvinvointi ja työturvallisuus ovat Temelle myös taide- ja kulttuuripoliittisia asioita.

Temen palvelukonseptia päivitetään jatkuvasti vastaamaan jäsenten tarpeita muuttuvassa työelämässä ja taidekentässä, jota julkinen rahoitus ja rahoituksen niukkuus muokkaa vahvasti.

Temen hallituksen työstämä strategia on päivityksen alla ja valmistuu vuoden 2021 aikana.

Temen arvot ovat tasa-arvo, läpinäkyvyys, avoimuus, keskusteleavuus ja yhteisöllisyys.

Teme haluaa taata jäsenilleen:

- Kunnolliset työehdot ja työehtosopimusten kollektiivisen turvan
- Työelämätaitoja ja -koulutusta
- Kattavan sosiaaliturvan työskentelipä jäsen työsuhteisessa työssä tai työsuhteen ulkopuolella
- Riittävän julkisen rahoituksen taiteelle ja kulttuurille
- Reilut tekijänoikeudet
- Vaikutuskanavan työelämän ja yhteiskunnan kehittämiseen SAK:n ja Temen kautta.

Toimintavuonna Temessä edetään toivottavasti nuorten toiminnan kehittämisessä. Toimintaa kehittää joukko aktiivisia nuoria. Temeläiset nuoret kuuluvat eri temeläisiin jäsenyhdistyksiin. Harkinnassa on, pitäisikö nuorille perustaa jokin yhteinen kilta/ryhmä.

YHTEINEN TEME

Temen jäsenmäärä kasvaa tasaisesti vuosittain. Temen jäseniä ovat alla mainitut seitsemän jäsenjärjestöä sekä niiden henkilöjäsenet. Henkilöjäseniä on 5118.

Temen jäsenjärjestöt ovat:

Elokuvakoneenhoitajien yhdistys EKH

Lavastus- ja pukusuunnittelijat LP

Suomen elokuva- ja mediatyöntekijät Liitto SET

Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat STST

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit STOD

Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat SVÄV

Teatterialan Ammattilaiset TAM

Teme huolehtii edunvalvonnasta ja työmarkkinatoiminnasta. Jäsenjärjestöt ja luottamusmiehet toimivat aloitteiden tekijöinä sekä osaltaan huolehtivat henkilöjäsenten ammatillisista asioista ja siten edistävät Temen yhteisöllisyyttä.

Temen toimintaa johtaa jäsenjärjestöjen edustajista valittu hallitus ja puheenjohtaja.

Henkilökuntaan kuuluvat toiminnanjohtaja Karola Baran; lakimiestiimi Asianajotoimisto Kalasatamasta; jäsensihteeri Tanja Tiukkanen; tiedottaja Anne Saveljeff; työehtoasiantuntijat Sami Hiltunen, Anu Suoranta ja Marika Väisänen, joka tekee myös viestinnän suunnittelua, sekä osa-aikainen talouspäälikkö Sanna Wälläri. Vuonna 2021 Teme rekrytoi osa-aikaisen lakimiehen, joka työskentelee samalla periaatteella sekä Temessä että Suomen muusikkojen liitossa kuin talouspäälikkö.

Temen ja sen jäsenliittojen toimisto muuttaa vuokratiloihin osoitteeseen Pieni-Roobertinkatu 16, Helsinki.

TYÖMARKKINATOIMINTA

Lokakuussa 2020 Metsäteollisuus ilmoitti, ettei se enää neuvottele yleissitovaa työehtosopimusta omalla alallaan. Ilmoituksesta nousi suuri kohu. Jos työehtosopimuksia ei solmittaisi, noudatettaisiin työlainsäädäntöä, josta puuttuu alakohtainen suhteellisuudentaju.

Ne, jotka valittavat yleissitovien työehtosopimusten jäykistävän sopimista, hakevat usein heikennyksiä työntekijöiden työsuhteen ehtoihin. Tosiasiassa monet työehtosopimukset mahdollistavat myös toisin sopimisen, jolloin työpaikoilla voidaan tehdä mm. paikallisia sopimuksia, joissa huomioidaan työpaikan tarpeet. Työehtosopimusten arvo on myös siinä, että kunkin alan työntekijät ja työnantajat ovat yhdessä neuvotelleet ja sopineet niistä.

Yleissitovuudessa lähtökohtana on mahdollisimman monen työntekijän aseman turvaaminen. Yleissitovuus takaa vähimmäistyöehdot kaikille sopimusallalla työskenteleville riippumatta siitä, miten työnantaja tai työntekijät ovat järjestäytyneet. Yleissitovuus ehkäisee siten työntekijöiden ja kaantumista kahteen eri kastiin. Esimerkiksi nuorten työmarkkina-asema on usein heikko ja he joutuvat hyväksymään sen, mitä tarjotaan. Taatessaan minimiehdot yleissitovuus ehkäisee palkkasyrjintää ja palkkaerojen kasvua.

Yleissitovuus tekee työmarkkinoiden toiminnasta ennakoitavampaa. Kun vähimmäispalkka ja muut työsuhteen ehdot ovat samoja myös kilpailijoilla, työnantaja tietää, missä mennään eikä työsuhteen ehtojen polkeminen toimi kilpailuvalttina. Ilman yleissitovuutta yritysten välinen kilpailu palkkakustannuksilla kasvaa. Näin ollen yleissitovuus on myös työnantajien etu, vaikka julkisesta keskustelusta voisi päätellä päinvastaista.

Temen työmarkkinatoiminnan keskiössä ovat työehtosopimusten neuvottelemineen, neuvoteltujen sopimusten sekä lainsäädännön noudattamisen valvominen, jäsenneuvonta ja yleisten työelämätaitojen parantaminen. Työntekijöiden järjestäytyminen ja osaava paikallinen sopiminen luottamusmiehen avulla ovat työmarkkinatoiminnan keskiössä sekä Temen keskeinen viesti vuoden 2021 aikana.

Työehtosopimukset 2021

Teme neuvottelee alalleen useita työehtosopimuksia: Paltan kanssa tanssikoulun opettajia ja Suomen Kansallisoopperan päivätekniikkaa koskevat työehtosopimukset. Yhdessä Suomen journalistiliiton kanssa neuvotellaan elokuva- ja tv-tuotantoja koskeva työehtosopimus. Suomen teatterit ry:n kanssa neuvotellaan teatterialan työehtosopimus ja yhdessä Pam:n kanssa Suomen kansallisteatterin tekniikkaa ja vastaavia koskeva talokohtainen työehtosopimus. Yleisradion kanssa neuvotellaan kaksi työehtosopimusta. Mediaringin kanssa neuvotellaan yhdessä Suomen Journalistiliiton kanssa elokuva- ja tv-tuotantoalalla työskentelevien vuokratyöntekijöiden työehtosopimus ja Tikurilan teatterin kanssa talokohtainen sopimus.

Työehtosopimukset olivat neuvottelussa vuonna 2020 (teatterialan tes ja Suomen kansallisteatterin tekniikkaan ja vastaavia koskeva tes sekä Mediaringin työehtosopimusneuvottelut ovat tätä toimitasuunnitelmaan kirjoitettaessa vielä kesken. Palkankorotukset olivat ns. yleisen linjan mukaiset eli 24 kk ajalla 3,2 %. Eri aloilla korotusajankohdat ja prosentit vaihtelivat.

Työehtokoulutus

Teme järjestää jäsenille avoimia työehtokoulutuksia vuosittain. Ne ovat alakohtaisia ja yleensä maksuttomia. Verkossa tapahtuvaa koulutusta jäsenistölle kokeillaan vuoden 2020 lopulla. Sikäli kuin kokemus on positiivinen, koulusta jatketaan matalalla kynnyksellä ajankohtaisista aiheista vuonna 2021.

Teme jatkaa luottamusmiesverkoston ja -koulutuksen kehittämistä. Työkaluina tässä ovat opas ja koulutukset. Temen luottamusmiesopas julkaistiin syksyllä 2020 ja oppaan teemoja jalkautetaan

sekä luottamusmiehille että jäsenille vuoden 2021 aikana. Teme järjestää vuosittain kaksi luottamusmieskoulutusta Temen työehtosopimusten sopimusaloilla. Alkuvuonna 2021 järjestetään tanssinopettajille koulutus, jonka on tarkoitus toimia starttina uusille luottamusmiehille tai sellaiseksi haluaville.

Luottamusmiestoiminta on tärkeä Elokuva- ja tv-alan työehtosopimuksen osalta sekä alan kehittämässä, sillä työehtosopimus sisältää poikkeuksellisen paljon viittauksia paikalliseen sopimiseen. Elokuva- ja tv-tuotantojen syklisen luonteen takia luottamusmiesjärjestelmä toteutuu eri tavalla kuin monilla muilla aloilla, sillä av-alalla toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet ovat harvinaisempia. Toimintavuonna Teme jatkaa luottamusmiehien ja sellaiseksi haluavien kouluttamista.

Teme käy luennoimassa alan kouluissa työehdoista. Tilaisuuksia on kymmenkunta vuosittain eri puolilla Suomea keskeisissä alan kouluissa. Koulukäyntien tarkoitus on opiskelijoiden työelämätaitojen kartuttaminen sekä jäsenhankinta.

Teme seuraa taideopetuksessa tapahtuvia koulutuspoliittisia muutoksia ja pyrkii lausunnoin ja keskusteluihin edistämään teatteri-, tanssi-, sirkus- ja av-taiteen opetuksen resursointia ja arvostusta eri koulutusasteilla ja -muodoissa. Pyrimme edistämään sitä, että teatterin, draaman ja tanssin oppiaineita kehitetään yhdenvertaisesti muiden taide- ja taitoaineiden kanssa kohti mahdollisuutta suorittaa niistä viides diplomi yo-kirjoituksissa. Tuomme julki em. aineiden sivistävää merkitystä ja tavoitteenamme on, että niiden opetus ja saatavuus kouluissa lisääntyy ja oppiaineita opettavat ko. aineisiin valmistuneet ammattitaitoiset opettajat.

Teme huolehtii myös Erityisalojen toimihenkilöiden työttömyyskassan (ETTK, ei enää ERTOn kassa) henkilökunnan koulutuksesta Temen työehtosopimusten tulkinassa.

Hankkeet, joissa Teme on mukana

Teme jatkaa yhteistyötä Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat ry:n kanssa vuosina 2019-2020 käynnistetyn hankkeen osalta, joka pyrkii ehkäisemään epäasiallista kohtelua ja häirintää. Terve, turvallinen ja siten luovuutta edistävä työskentelykulttuuri on Temen arvojen mukaista. Seminaarisarja jatkuu STST:n työstämänä vuonna 2021.

Teme on ollut mukana ”Floor is Yours! Työturvallisuuskulttuurin ja -johtamisen kehittäminen esittävässä taiteissa” -tutkimus- ja kehittämishankkeessa (2018-2021). Esittävän taiteen (teatteri, musiikki, tanssi, sirkus) kentän tulee voida työskennellä taiteellista työtä ja luovuutta arvostavassa ympäristössä, mutta työympäristön turvallisuuden ja terveellisuuden kehittäminen ei saa jäädä taiteellisten ambitioiden varjoon.

Floor is Yours! -tutkimus toi merkittävää uutta tietoa alan turvallisuusjohtamisesta ja -kulttuurista, yhdisti tutkimustiedon käytännön työvälineiden kehittämiseen ja jakaa tietoa työturvallisuuden ja turvallisuuskulttuurin edistämiseksi alan toimijoille. Hankkeen tietoja ja taitoja jalkautetaan mahdollisuuksien mukaan kentälle vuonna 2021, mm. sivustolla, jonne tulee maksutta saataville fyysisen ja psykososiaalisen työn ja työympäristön turvallisuutta edistäviä välineitä. Näitä ovat mm. OIRA-riskinarviointi, turvallisuuden tsekkilista, hyvän työkäyttämisen ”huoneentaulu” sekä ryhmätyön sujumista edistävä keskustelumallipohja.

Teme on hakemassa yhdessä Työterveyslaitoksen ja Audivisual Producers in Finland Apfi ry:n kanssa rahoitusta hankkeeseen, jossa selvitetään jaksamista ja terveyttä riippumattomien tuotantoyhtiöiden elokuva- ja TV-tuotannoissa. Aikaisemmin av-alalla toimivien ammattilaisten terveyttä ja jaksamista ei ole selvitetty. Marika Väisänen on Temen edustaja hankkeessa.

Teme on syyskuussa 2020 hakenut yhdessä Suomen journalistiliiton ja Paltan kanssa hankerahaa ”TYÖ2030 - Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelmasta”, joka on osa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaa. Hankkeessa etsitään uusia käytäntöjä ja toimintatapoja, jotka parhaimmillaan parantavat alan yritysten resilienssiä (selviytymistä ja sopeutumista) ja toimintakykyä. Hankkeessa selvitetään alan tilastointia ja pyritään sen kehittämiseen, jotta saadaan tarkempaa tietoa alan taloudesta ja työstä. Mikäli hanke toteutuu, projektipäällikkönä toimii Paltan Anu Sajavaara. Karola Baran on hankkeen ohjausryhmässä ja Marika Väisänen hankeryhmässä. Tähän saatiin rahoitus.

TYÖ2030 -kehittämisohjelmasta on haettu hankerahaa myös Temen, Suomen teattereiden ja Kuntoutussäätiön toimesta. Hankkeen tavoitteena on edistää toimialan vuoropuhelua ja edunvalvontaa, alan yritysten toimintaa sekä parantaa alalla työskentelevien työntekijöiden työskentelyolosuhteita ja työllistymismahdollisuuksia. Hankkeen osana selvitetään mahdollisuuksia koota ja jakaa ratkaisuehdotuksia työntekijöiden työuraan vaikuttavista tekijöistä. Mikäli hanke alkaa, sen toteuttaa pääsääntöisesti Kuntoutussäätiö. Karola Baran ja Anu Suoranta ovat hankkeen taustaryhmissä. Teme on hankkeen muodollinen hakija. Tähän saatiin rahoitus.

Molemmat em. hankkeet ovat työmarkkinaosapuolten välisiä hankkeita, joissa tärkeää on työntekijä- ja työnantajapuolen yhteistyö. Yhteistyöllä pyritään lisäämään toimialan työtyytyväisyyttä.

Teme on lisäksi mukana ”Monimuotoinen ansiotyö – käytännöt ja yhteiskunnallinen kehys” -tutkimushankkeessa (2019-2022). Siitä vastaa Tampereen yliopisto. Hankkeessa tutkitaan monimuotoista ansiotyötä (multiple job holding), sen kirjoja ja työnteontavan valinnan syitä ja motiiveja, alakohtaisia käytäntöjä sekä yhteiskunnallista kehystä. Hanketta seurataan ja etsitään sieltä selityksiä ja keinoja ymmärtää Temen alan monimuotoisia töitä.

Teme jatkaa Itsensä työllistäjien yhteistyöryhmässä (ITSET), joka on ammattiliittojen ja palkansaajakeskusjärjestöjen välinen työryhmä. Ryhmän tavoitteena on parantaa itsensä työllistäjien asemaa työmarkkinoilla, työ- ja sosiaaliturvalainsäädännössä. Ryhmässä Temeä edustaa Anu Suoranta.

SAK:ssa Temen toimisto osallistuu mm. seuraaviin ryhmiin: lakimiehet (Karola Baran), sopimusvastaavat (Karola Baran), sosiaalipoliittiset (Sami Hiltunen), tasa-arvovastaavat (Marika Väisänen), työelämän kehittäjät (Anu Suoranta), viestintävastaavat (Anne Saveljeff, Marika Väisänen). Työryhmissä käydään oma työtilanne ja työryhmissä käsiteltävät teemat huomioiden.

TAIDE- JA KULTTUURIPOLITIikka

Temen kulttuuri- ja taidepoliittisen näkemyksen mukaan taiteellisen laadun paras tae on hyvinvoiva taiteilija ja työntekijä sekä riittävät resurssit.

Temen taide- ja kulttuuripoliittiset argumentit ovat:

Taide on perusoikeus.

Taiteella on itseisarvo.

Taide on tieteen veroinen yhteiskunnallinen voimavara.

Taide ja kulttuuri parantavat kansantaloutta ja työllisyyttä.

Taide ja kulttuuri lisäävät sosiaalista hyvinvointia ja elämänlaatua.

Temen hallitusohjelmataavoitteet vuosille 2019-2023 löytyvät Temen verkkosivuilta.

Esittävän taiteen rahoitusta uudistettiin 2016-2020, mutta rahoitusvaje on edelleen huolestuttava

Pitemmällä aikavälillä eniten epävarmuutta kulttuurialan rahoitukseen tulevaisuudessa tulee aiheuttamaan valtion koronavelkojen valtion talouteen aiheuttamat säästöpainet. Teme pyrkii vaikuttamaan siihen, että kulttuurin julkinen rahoitus taataan joka tilanteessa.

Teme jatkaa vaikuttamista teatterialan rahoitukseen, sillä ilman koronaakin rahoitus on kehittynyt heikosti ja esittävän taiteen rahoitusvaje on todellinen – erityisesti vapaalla kentällä sekä tanssin ja sirkuksen parissa huolimatta siitä, että VOS-rahoituksen 1. työryhmän (ns. Jaakko Kuusiston työryhmä) muistion pohjalta vapaan kentän rahoitusta jonkin verran lisättiin.

Koronapandemia toi näkyväksi Veikkaus-rahoituksen riskiluonteen. Peliautomaattien sulkemisen romahdutti pelituotot ja yhteiskunnalle tärkeät hankkeet menivät saman tien jäihin. On eettisesti kestävämpiä, että yleishyödyllistä työtä rahoitetaan riskirahalla.

Teme on aktiivisesti esittänyt, että yleishyödyllinen kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotyö rahoitetaan tulevaisuudessa kokonaan valtion budjetista eikä epävakailta rahapeliteutoilla.

Elokuva-alan julkinen rahoitus tulee nostaa Pohjoismaiselle tasolle

Suomessa elokuvataidetta tehdään pienillä budjeteilla. Pitkän elokuvan budjetti on muissa Pohjoismaissa noin 3,5 M€, kun Suomessa vastaava luku on 1,3 M€. Suomen elokuvasäätiöön verrattuna Tanska jakaa kaksinkertaisen määrän tukea elokuville, Ruotsissa jaetaan kymmenisen miljoonaa enemmän kuin Suomessa (noin 25 miljoonaa euroa).

Teme on huolissaan siitä, että av-teosten ennakkosuunnittelu jää lyhyeksi ja henkilöstö joudutaan usein palkkaamaan nopeasti ja lyhyellä vaikutusvaralla. Teme haluaa myös puuttua siihen, että sisällöltään täysin kotimaisia elokuvia, jotka saavat kotimaista julkista tukea, ei valmistettaisi halvemman työvoiman maissa.

Uudistetun audiovisuaalisen mediapalveludirektiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot voivat eurooppalaisen sisällön edistämiseksi halutessaan velvoittaa lainkäyttövaltaansa kuuluvat mediapalvelun tarjoajat osallistumaan eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen esimerkiksi sisältöön tehtävien suorien sijoitusten ja kansallisiin rahastoihin suoritettavien osuuksien avulla. Direktiivi avaa jäsenvaltioille siis mahdollisuuden laajentaa itsenäisten eurooppalaisten audiovisuaalisten tuotantojen rahoituspohjaa. Teme puoltaa tätä, lausui asiasta elokuussa 2020.

SOSIAALIPOLITIikka

Lainsäädäntö Suomessa rakentuu vakituiselle kokoaikaiselle normaalipalkkatyösuhteelle. Temen jäsenet työskentelevät kuitenkin hyvin vaihtelevasti: työsuhteissa ja sen ulkopuolella esim. työkorvauksella, apurahalla tai yrittäjänä. Temen mielestä sosiaaliturva pitäisi rakentaa huomioiden työelämän moninaisuus. Teemme jäsentemme sosiaaliturvan kehittämiseksi jatkuvasti työtä ja selvitämme erilaisia vaihtoehtoja parantaa jäsenten tilannetta.

Koronaepidemia on aiheuttanut jo maaliskokuussa 2020 Temen jäsenistölle paljon työn menetyksiä eikä tulevaisuus näytä riskittömältä. Lukuisat tapahtumat ja esitykset on peruttu ja siirretty. Temen jäsenistä suuri osa kuuluu työttömyyskassaan. Työttömyysturvan tarve Temen jäsenistön keskuudessa nousi paljon. Erityisalojen toimihenkilöiden työttömyyskassan (ETTK) jäsenenä olevien etuudensaajien määrä tuplaantui edelliseen vuoteen verrattuna. Kelan etuuskien piirissä ja muihin työttömyyskassoihin kuuluvien työttömyydestä ei tietoa ole käytettävissä.

ETTK:n ansiosidonnaisen päivärahan maksun valtavan kasvun vuoksi kassan tasoitusrahaston taso laski ja kassan jäsenmaksua on nostettava vuodelle 2021. Vuonna 2021 työttömyys saattaa edelleen nousta, jos koronaepidemia pitkittyy ja tämän myötä työttömyysturvakulut edelleen kasvavat. Se tietää Temelle merkittävää lisäkuluja työttömyyskassamaksujen muodossa ja siihen Temen on taloudessaan varauduttava.

Teme tavoittelee työttömyysturvan yksinkertaistamista ja työssäoloehdon osalta tuntiseuranasta luopumista. Ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan pääsyä tulisi Temen mielestä lisäksi helpottaa lyhentämällä työssäoloaika 4 kuukauteen. Nykyinen tuloraja on 1236 euroa kuukaudessa ja viikkotasolla 287,44 euroa. Työajajärjestelyiltään poikkeavilla aloilla on viikoittaisten työaikaedellytysten täyttymisestä omat säännöksensä. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi opetustyö ja taiteellinen, luova tai esityksellinen työ. Myös SAK tavoittelee euromääräiseen työssäoloehtoon siirtymistä.

Suomen hallituksen hallitusohjelmataavoitteissa on tavoite selvittää lainsäädännön muutostarpeita työn murroksen näkökulmasta (itsensätyöllistäjät, jakamis- ja alustatalous, uudet työn teettämisen muodot ja osuuskunnat). Työelämän epävarmuuden vähentämiseksi täsmennetään työsopimuslain työsopimuksen käsitettä siten, että työsopimussuhteen naamiointi muuksi kuin työsopimukseksi estetään, tavoitteessa todetaan. Teme on huolissaan siitä, että tavoite jää Koronan jalkoihin ja selvittämättä ja muistuttaa tavoitteen olemassa olosta (mm.

kulttuuriministerin pyöreä pöytä, ministeri- ja valiokuntatapaamiset, SAK) aina, kun on mahdollista.

MUU LAINSÄÄDÄNTÖÖN VAIKUTTAMINEN

Teme on todennut, että luottamusmiehen suojaa tulisi kehittää lainsäädäntötasolla. Esim. luottamusmiehen irtisanomissuolomautus- ja jää merkityksettömäksi aloilla, joilla työsuhteet ovat enimmäkseen lyhyitä määräaikaissuhteita. Teme pyrkii kehittämään myös määräaikaisten luottamusmiesten suojaa.

Teme ajaa edelleen ns. Freelancer-Allianssia Suomeen, vaikka se ei ole Suomen hallituksen hallitusohjelmassa. Teme tavoittelee Suomeen Allianssi-mallia ja pitää rahoituksen osalta tärkeänä, että Allianssia ei rahoiteta alimitoitetusta kulttuuribudjetista, vaan työ- ja elinkeinotoiminnan hallinnon varoista.

TEKIJÄNOIKEUDET

EU:n digitaalisia sisämarkkinoita sääntelevä direktiivi (DSM -direktiivi) on saatettava Suomessa voimaan kesään 2021 mennessä. Tekijänoikeuslaki muuttuu direktiivin määräysten myötä monilta osiltaan ja on odotettavissa, että vuosi 2021 on tekijänoikeuden lainsäädännöllinen supervuosi.

Tekijänoikeudet ovat kasvava ala taloudellisesti, yksilötason neuvonnassa sekä kollektiivisten oikeuksien hallinnoimisen osalta. Temen toiminnassa tekijänoikeusasiat ovat korostuneet ja lisääntyneet. Tekijänoikeuksia luovutetaan myös työsopimuksella.

Kopiosto valvoo ja kerää korvauksia teosten käytöstä. Verkkotallennuskorvauksista pidätetään 5 % käytettäväksi tekijöiden kollektiiviin tarkoituksiin. Vuonna 2021 budjetoidaan Temen budjetissa ensimmäisen kerran näitä varoja v. 2015-18 takautuvan korvauserän osalta. Osa erästä voidaan käyttää Temen yleiseen koulutustoimintaan ja osa voidaan kohdentaa jäsenyhdistyksille kattamaan sellaisten tilaisuuksien ja hankkeiden kuluja, jotka ovat Kopioston käyttöohjeen mukaisia.

Yleisradiossa sisältöjen uudet jakelukanavat, erityisesti Elävä Arkisto ja Yle Areena, ovat kehittyneet ja televisio-ohjelmat ovat aikaisempaa laajemmin katsottavista Ylen verkkopalveluista. Ylen temeläisiä freelancereita koskevan työehtosopimuksen (Teme-sopimus) nojalla Teme on neuvotellut myös korvauksista näiden palveluiden osalta. Yle on maksanut sopimukseen liittyvät korvaukset Temen kautta tekijöille.

Temellä on edustaja koulutusrahasto Kouran ohjausryhmässä, joka jakaa apurahoja ja palkintoja Ylen, MTV:n ja Mediahubin työntekijöille, jotka tekevät tekijänoikeuksien alaista työtä. Kouran varat kertyvät Ylen ja MTV:n omatuotantoisten ohjelmien käytöstä opetus- ja tutkimustoiminnassa. Rahastoa hallinnoi Kopiosto.

TYÖTÄ KAIKILLE

Työtä kaikille /Work for All on avoin ja ilmainen rekrytointi- ja verkostoitumispalvelu, jonka toteuttamisen Opetus- ja kulttuuriministeriö mahdollisti taloudellisella tuellaan.

Palvelun pyrkimys on työllistää, helpottaa kohtaanto-ongelmaa, neuvoa kotimaisia ja kansainvälisiä työntekijöitä ja työnantajia sekä esitellä luovan alan työtä, taidetta, tekijöitä ja yrityksiä.

Palvelussa on yli 1500 tekijää ja 130 työnantajaa. Palvelu neuvoo Suomen työlainsäädännöstä englanniksi ja suomeksi. Toimintavuonna palvelua markkinoidaan erityisesti eurooppalaisille luovien alojen työnantajille. Palvelu löytyy osoitteesta: tyotakaikille.fi sekä workforall.fi

YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN

Teme tekee yhteistyötä monien toimijoiden kanssa vaikuttajaviestinnän keinoin, järjestämällä tilaisuuksia ja koulutuksia sekä neuvottelemalla.

Temen kulttuuripoliittisiin verkostoihin kuuluvat mm. Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto, Forum Artis, Teatterin tiedotuskeskus ja Suomen elokuvasäätiö.

SAK on Temen keskeinen yhteistyökumppani. Temellä on edustajia SAK:n monissa elimissä, kuten hallituksessa ja monissa työryhmissä. Teme on myös mukana Kulttuurialojen ammattiliittojen neuvottelukunnassa, joka toimii SAK:n johdolla.

Kansainvälisen verkottumisen toiminnan tavoitteet ovat:

- EU-tasolla direktiiveihin ja käytäntöihin vaikuttaminen
- EU:n kolmikantaiseen työmarkkinatoimintaan osallistuminen, ns. sosiaalidialogi
- Hyvät yhteistyösuhteet kollegajärjestöihin
- Jäsenten oikeuksien turvaaminen näiden liikkeessä yli maiden rajojen
- Muiden maiden työmarkkinatoiminnan tukeminen tarvittaessa

Teme on jäsen UNI:ssa, 15 miljoonan jäsenen Union Network Internationalissa. UNI-MEI, (MEI = Media, Entertainment and Arts International) ja sen Euroopan alueorganisaatio EURO-MEI ovat Temen ja esittävän taiteen toimintasektoria.

Teme osallistuu EU:n rahoittamaan sosiaalidialogiin. Se on kolmikanta-yhteistyötä EU:ssa: työnantaja-, työntekijäjärjestöjen ja EU:n komission toimintaa.

Teme toimii eri organisaatioissa, jotka auttavat edellä mainittujen tavoitteiden toteuttamista ja ovat jäsenistömme kannalta relevantteja yhteistyökumppaneita. Lisäksi Temen jäsenjärjestöillä on lukuisia yhteistyösopimuksia ja jäsenyyksiä eri järjestöissä, joissa ne toimivat itsenäisesti.

TOIMINNAN RAHOITUS

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto
Trade Union for Theatre and Media Finland
Meritullinkatu 33 A 31, 00170 Helsinki
teme@teme.fi • www.teme.fi

Lavastus- ja pukusuunnittelijat LP, Suomen elokuva- ja mediatyöntekijät SET, Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat STST, Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit STOD, Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat SVÄV, Teatterialan Ammattilaiset TAM, Elokuvakoneenhoitajien yhdistys EKH

Temen talous perustuu jäsenmaksutuloihin. Teme maksaa työttömyyskassaan kuuluvien jäsentensä jäsenmaksun sekä maksaa jäsenjärjestöille liittokokouksen määräämän jäsenmaksupalautuksen. Jäsenmaksuilla rahoitetaan Temen tärkeimmät toiminnot ja mm. ammattiliittotoiminta ja hallinto.

OKM:ltä Teme saa valtionapua kulttuuripoliittiseen toimintaan. Kulttuuripolitiikka näkyy varsinkin lausunnoissa, kannanotoissa ja vaikuttajaviestinnässä.

Teme tilittää Ylen freelancer-ohjaajia, -lavastajia, -pukusuunnittelijoita, -koreografeja ja -tanssijoita koskevan Teme-sopimuksen pohjalta tekijänoikeuskorvaukset ko. tekijöille siitä, että heidän teoksiaan on saatavilla Ylen Areena -palvelussa. Kumppanina tilityksessä on Kopiosto. Ns. elävän arkiston klippikorvaukset kanavoidaan jäsenistön yhteisiin asioihin, mm. sopimus- ja tekijänoikeuskoulutukseen ja -neuvontaan.

Lisäksi Temellä on palvelusopimus Työttömyyskassa ETK:n kanssa siitä, että Teme kouluttaa kassan työntekijöitä alan työehtasioissa. Tästä kassa maksaa pienen vuosittain sovittavan korvauksen Temelle.

VIESTINTÄ

Temen viestintä on monikanavaista. Teme tavoittaa jäseniä viikkokirjeen, nettisivujen ja sosiaalisen median kautta. Vuonna 2020 Temen Instagram on alkanut tavoittaa yhä enemmän niin jäseniä, työpaikkoja kuin sidosryhmän jäseniä ja sen kehittämistä jatketaan. Vuonna 2021 Teme kehittää sen mediasuhteita ja tavoitteena on lähettää vuoden aikana mediatiedotteita Temen edunvalvonnasta.

Temen verkkosivuilla kävijät katsovat enimmäkseen palkkoja, työsopimusmalleja sekä lukevat Metelin juttuja. Meteli-lehti julkaisee yhden artikkelin viikossa ja nostaa esiin luovien alojen ammattilaisia ja tekee luovaa työtä näkyväksi. Lehden toimittamisesta vastaa päätoimittaja Anne Saveljeff yhdessä toimitusneuvoston kanssa.

Viikoittain toimitettava jäsenkirje palvelee jäseniä kertomalla ajankohtaisista ilmiöistä ja uutisista luovilla aloilla ja työelämässä.

Jäsen- ja muita kyselyitä ja tiedonhankintaa tehdään vuosittain tarpeen mukaan. Jäsenkyselyillä kartoitetaan mm. jäsenistön työoloja, toimeentuloa ja koulutustarpeita.

Temen www-sivuilta voi vapaasti tilata Temen uutiskirjeen, joka lähetetään neljästi vuodessa. Sosiaalisessa mediassa Temellä on twitter-, facebook- ja instagram-tilit.

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n hallitus Lokakuussa 2020